

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Договірні засади у сфері соціального забезпечення»

Рівень освіти
Спеціальність
Освітня програма

Тривалість викладання
Кількість кредитів

Заняття:

лекції:

практичні:

Мова викладання

Перший
 (бакалаврський)

231 Соціальна робота
 «Соціальна та
 молодіжна робота»

4 й семестр
 (7-8 чверть)

4 кредити ЄКТС
 (120 годин)

1 година на тиждень

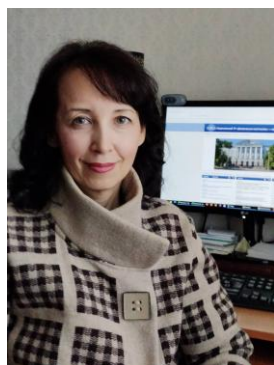
2 години на тиждень

українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=6178>

Кафедра, що викладає:

Державного управління і місцевого самоврядування
 (ДУМС)

Викладач:

Шумляєва Ірина Дамирівна

к.держ.упр., доцент, доцент кафедри

Персональна сторінка

<https://palsg.nmu.org.ua/ua/kafedra/teachers/Shumliaieva/Shumliaieva.php>

E-mail: Shumliaieva.I.D@nmu.one

1. Анотація до курсу

Розвиток України у напрямі побудови соціальної держави актуалізує вивчення засад укладення, зміни та припинення різних видів договорів у сфері соціального забезпечення. У даному курсі розглядається низка теоретичних і практичних питань щодо договірного регулювання відносин в соціальній сфері, окремих видів договорів й методики договірної роботи в органах публічної влади, на підприємствах, в установах і організаціях.

Вивчення вибіркової дисципліни «Договірні засади у сфері соціального забезпечення» дозволить сформувати у здобувачів освіти системне уявлення

про основоположні засади регулювання інституту договору у сфері соціального забезпечення, його зміст і структурну побудову, порядок розробки договору й контролю за виконанням його положень, яке спрямоване на застосовування набутих знань під час здійснення досліджень у межах освітньо-навчальної програми та практичної діяльності.

2. Мета та завдання курсу

Мета дисципліни «Договірні засади у сфері соціального забезпечення» – формування у здобувачів вищої освіти комплексу компетентностей стосовно системи договірної регулювання відносин соціальної сфери, а також видової характеристики договорів, які стосуються соціального захисту громадян в Україні відповідно до чинного законодавства.

Завдання курсу:

– **знати і розуміти:** ключові положення і специфіку вітчизняного законодавства щодо регулювання договорів у сфері соціального забезпечення; концептуальні засади та сучасні підходи до становлення й розвитку договірної регулювання у соціальній сфері, а також його відображення у структурі кодифікованих та звичайних нормативних актів; базову термінологію, яка стосується договірної регулювання відносин соціальної сфери; особливості нормативно-правової бази у сфері надання соціальних послуг, соціального страхування та відповідні норми, які стосуються видів, структури та змісту договорів у сфері соціального забезпечення;

– **вміти:** аналізувати норми права, які стосуються договорів у сфері соціального забезпечення, зважаючи на їх галузеві особливості та компоненти; орієнтуватися в системі нормативно-правових актів договірно-соціального спрямування та здійснювати їх порівняльну характеристику; підготувати, оформити та презентувати проєкт договору у сфері соціального забезпечення.

3. Результати навчання

Дисциплінарні результати навчання:

– продемонструвати *розуміння* сутності договірних засад у сфері соціального забезпечення та специфіки суб'єктного складу договірних відносин; предмету, методу та системи договорів соціального спрямування; характеру та специфіки договірної регулювання відносин соціального забезпечення; *знання* термінології, яка стосується договірних засад у сфері соціального забезпечення;

– продемонструвати *знання* ключових положень та характерних особливостей вітчизняного законодавства щодо регулювання договорів у сфері соціального забезпечення; *розуміння* концептуальних засад і сучасних підходів до становлення і розвитку договірної регулювання у соціальній сфері, а також його відображення у структурі кодифікованих та звичайних нормативних актів;

– продемонструвати *здатність* орієнтуватися в системі нормативно-

правових актів України договірно-соціального спрямування, *вміння оцінювати та аналізувати* норми, які стосуються договорів у сфері соціального забезпечення ;

– продемонструвати здатність складати судження (*синтез*) про засади договірної регулювання у сфері соціального забезпечення; здатність до критичного *аналізу* змістовного наповнення законодавства, що стосується договорів у сфері соціального забезпечення;

– продемонструвати здатність на основі *аналізу та систематизації* норм договірної права та практики оформлення договорів формулювати й *обґрунтовувати* пропозиції щодо покращення договірної регулювання соціальної сфери;

– продемонструвати *навички* підготовки публічної презентації розроблених пропозицій та рекомендацій стосовно вдосконалення договірних засад регулювання відносин у сфері соціального забезпечення в Україні.

4. Структура курсу

Тижні	Тематика занять	Вид занять	Ресурси	Оцінка
1	Вступ до курсу Мета, завдання, результати Політика курсу Навчальні матеріали Система та критерії оцінювання		Силабус Презентація курсу Методичні рекомендації Рекомендовані джерела ККР для проведення заліку	–
	Тема 1. Вступ до дисципліни «Договірні засади у сфері соціального забезпечення»	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	-
	Практичне заняття за темою 1. Вступ до дисципліни «Договірні засади у сфері соціального забезпечення»	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-4
2	Тема 1. Вступ до дисципліни «Договірні засади у сфері соціального забезпечення»	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-2
	Практичне заняття за темою 1. Вступ до дисципліни «Договірні засади у сфері соціального забезпечення»	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-3
3	Тема 2. Джерела і суб'єкти договірних відносин у сфері соціального забезпечення	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-1

	Практичне заняття за темою 2. Джерела і суб'єкти договірних відносин у сфері соціального забезпечення	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-4
4	Тема 2. Джерела і суб'єкти договірних відносин у сфері соціального забезпечення	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-1
	Практичне заняття за темою 2. Джерела і суб'єкти договірних відносин у сфері соціального забезпечення	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-3
5	Тема 2. Джерела і суб'єкти договірних відносин у сфері соціального забезпечення	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-2
	Практичне заняття за темою 2. Джерела і суб'єкти договірних відносин у сфері соціального забезпечення	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-4
6	Тема 3. Загальна характеристика договору як форми реалізації публічних і приватних інтересів сторін у сфері соціального забезпечення	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-2
	Практичне заняття за темою 3. Загальна характеристика договору як форми реалізації публічних і приватних інтересів сторін у сфері соціального забезпечення	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-4
7	Тема 3. Загальна характеристика договору як форми реалізації публічних і приватних інтересів сторін у сфері соціального забезпечення	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-2
	Практичне заняття за темою 3. Загальна характеристика договору як форми реалізації публічних і приватних інтересів сторін у сфері соціального забезпечення	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-4
8	Тема 4. Зміст і структура договорів у сфері соціального забезпечення	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-2

	Практичне заняття за темою 4. Зміст і структура договорів у сфері соціального забезпечення	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-4
9	Тема 4. Зміст і структура договорів у сфері соціального забезпечення	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-2
	Практичне заняття за темою 4. Зміст і структура договорів у сфері соціального забезпечення	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-4
10	Тема 5. Укладення, дія, виконання та припинення міжнародних договорів у сфері соціального забезпечення	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-2
	Практичне заняття за темою 5. Укладення, дія, виконання та припинення міжнародних договорів у сфері соціального забезпечення	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-4
11	Тема 5. Укладення, дія, виконання та припинення міжнародних договорів у сфері соціального забезпечення	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-2
	Практичне заняття за темою 5. Укладення, дія, виконання та припинення міжнародних договорів у сфері соціального забезпечення	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-4
12	Тема 5. Укладення, дія, виконання та припинення міжнародних договорів у сфері соціального забезпечення	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-2
	Практичне заняття за темою 5. Укладення, дія, виконання та припинення міжнародних договорів у сфері соціального забезпечення	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-4
13	Тема 5. Загальна характеристика окремих видів договорів у сфері соціального забезпечення	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-2
	Практичне заняття за темою 5. Загальна характеристика окремих видів договорів у сфері соціального забезпечення	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-4

14	Тема 6. Укладення, дія, виконання та припинення актів соціального партнерства та індивідуальних договорів у сфері соціального забезпечення	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-2
	Практичне заняття за темою 6. Укладення, дія, виконання та припинення актів соціального партнерства та індивідуальних договорів у сфері соціального забезпечення	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-4
15	Тема 6. Укладення, дія, виконання та припинення актів соціального партнерства та індивідуальних договорів у сфері соціального забезпечення	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-2
	Практичне заняття за темою 6. Укладення, дія, виконання та припинення актів соціального партнерства та індивідуальних договорів у сфері соціального забезпечення	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-3
16	Тема 6. Укладення, дія, виконання та припинення актів соціального партнерства та індивідуальних договорів у сфері соціального забезпечення	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-2
	Практичне заняття за темою 6. Укладення, дія, виконання та припинення актів соціального партнерства та індивідуальних договорів у сфері соціального забезпечення	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-3
17	Тема 6. Укладення, дія, виконання та припинення актів соціального партнерства та індивідуальних договорів у сфері соціального забезпечення	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-2
	Практичне заняття за темою 6. Укладення, дія, виконання та припинення актів соціального партнерства та індивідуальних договорів у сфері соціального забезпечення	Практичне заняття	Презентації здобувачів Силабус ККР для проведення заліку Анкети у MS Forms	0-10

Індивідуальне завдання полягає в обранні здобувачами вищої освіти однієї із запропонованих тем та її розкриття в письмовому вигляді, а також презентації результатів на практичному занятті. *Форма проведення*: написання, презентація та захист (відповіді на запитання, дискусія) індивідуального завдання перед аудиторією (бажано використовувати MS PowerPoint). *Зміст індивідуального завдання*: здобувач вищої освіти обирає самостійно тему із запропоновано переліку, розкриваючи її зміст, враховуючи сучасний рівень розвитку науки та використовуючи нові підходи й наукові знання. Дослідницький характер реферату полягає у вивченні достатньої кількості джерел, порівнянні теоретичних поглядів учених і практичного досвіду, формулювання висновків і рекомендацій.

Теми індивідуального завдання з дисципліни «Договірні засади у сфері соціального забезпечення»

1. Поняття та ознаки договорів у сфері соціального забезпечення.
2. Історія договірного регулювання суспільних відносин у сфері соціального забезпечення.
3. Види договорів у сфері соціального забезпечення України.
4. Міжнародні договори у сфері соціального забезпечення.
5. Договори у сфері загальнообов'язкового державного та недержавного соціального страхування в Україні.
6. Договори про медичне обслуговування населення в Україні.
7. Договірна форма надання послуг із соціального супроводу в Україні.
8. Загальна характеристика договору про патронат.
9. Двосторонні договори між Україною та іншими країнами щодо соціального забезпечення.
10. Роль і значення колективних угод в покращенні регулювання відносин соціального забезпечення в Україні.
11. Співвідношення індивідуального договору у сфері соціального забезпечення із цивільно-правовим договором.
12. Зарубіжний досвід договірного регулювання відносин у сфері соціального забезпечення.

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

Комп'ютерне та мультимедійне обладнання.
Активованій корпоративний акаунт НТУ «ДП» (student.i.p@nmu.one).
Microsoft Office 365. Застосунки Microsoft Office: Teams, Forms, Whiteboard, OneNote.
Платформа дистанційного навчання НТУ «ДП» Moodle.
Підключення до Internet.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Загальні критерії досягнення результатів навчання відповідають описам 6-го кваліфікаційного рівня НРК.

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни **на підставі поточного оцінювання знань** за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та виконання і захисту практичних робіт складатиме не менше 60 балів. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Теоретична частина оцінюється за результатами *участі у дискусіях* під час інтерактивних лекцій (оцінюється в межах 100 балів відповідно до Загальних критеріїв досягнення результатів навчання для 6-го кваліфікаційного рівня за НРК (бакалавр)» згідно «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» (<https://cutt.ly/1ORACPD>) із подальшим перерахунком відповідно до розподілу балів за окремими темами та завданнями, викладеними у табл. розділу 4). Загалом за участь у дискусіях отримується максимум 30 балів.

Практична частина оцінюється за результатами:

– виконання практичних завдань, результати яких демонструються під час практичних занять (види завдань та розподіл балів розміщено у таблиці розділу 4; несвоєчасне виконання практичних завдань приводить до зниження оцінки вдвічі); загалом за виконання практичних завдань отримується максимум 50 балів.

– виконання, публічна презентація та захист (відповіді на запитання, дискусія) результатів індивідуального завдання, зміст якого описано у розділі 4; у результаті загалом оцінюється максимум у 20 балів.

У сумі за практичну частину курсу при поточному оцінюванні отримується максимум 70 балів.

Отримані бали за теоретичну та практичну частину додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Розподіл максимальної кількості балів за складовими поточного контролю:

Теоретична частина	Практична частина	Разом
30	70	100

6.3. Критерії оцінювання підсумкової роботи. У випадку отримання здобувачем вищої освіти за поточною успішністю менше 60-ти балів та/або прагне підняти оцінку проводиться підсумкове оцінювання (залік) на тижні контрольних заходів. Якщо здобувач не здав у письмовій формі виконане індивідуальне завдання, він отримує незадовільну підсумкову оцінку з дисципліни.

Підсумкове оцінювання (залік) проводиться у вигляді комплексної контрольної роботи, яка включає запитання з теоретичної та практичної частини курсу. Білет складається з 60-ти тестових завдань із чотирма варіантами відповідей, одна правильна відповідь оцінюється в 1 бал (разом 60 балів) та 10 тестових завдань з практичної частини, кожне з яких оцінюється максимум у 4 бали (разом 40 балів), зокрема:

- 4 бали – відповідність еталону;
- 3 бали – відповідність еталону з незначними помилками;
- 2 бали – часткова відповідність еталону, питання повністю не розкриті;
- 1 бал – невідповідність еталону, але відповідність темі запитання;
- 0 балів – відповідь не наведена або не відноситься до теми запитання.

Отримані бали сумуються як підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за підсумковою роботою здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів) що можуть використовуватися в освітньому процесі. Політика щодо академічної доброчесності регламентується відповідними нормами «Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка» (https://old.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/Положення_запобіг_виявл_плагіат-2025.pdf.). У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється

незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

Політика щодо використання штучного інтелекту, утвердження культури академічної доброчесності та підвищення якості освіти під час вивчення курсу регламентується нормами «Політики щодо використання штучного інтелекту в діяльності Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» (https://old.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/Політика_III_2025.pdf).

7.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на НТУ Microsoft Office та відвідування групи дисципліни у Microsoft Teams.

Рекомендуємо створити профілі та підписатися на сторінку кафедри державного управління і місцевого самоврядування у Facebook: <https://www.facebook.com/kafedra.publicmanagement/>.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота у рамках дисципліни дистанційно у застосунку Microsoft Teams та на корпоративній платформі Moodle (www.do.nmu.org.ua).

Усі письмові запитання до викладача стосовно дисципліни мають надсилатися на університетську електронну пошту або до чату у Microsoft Teams.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять

З 24.02.2022 реалізація освітньої діяльності відбувається в умовах правового режиму воєнного стану. Наявна низка небезпек: повітряні тривоги, ризики припинення енергозабезпечення, мобільного та Інтернет-зв'язку. Згідно з наказами по університету у 2025-2026 навчальному році освітня діяльність здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти всіх форм навчання здійснюється з використанням дистанційних технологій через синхронні та асинхронні комунікації.

Відвідування онлайн лекцій та практичних занять реалізується через приєднання до «наради» в «команді» Microsoft Teams. Під час повітряної тривоги заняття перериваються і продовжуються лише за умов перебування учасників освітнього процесу у захищених приміщеннях. Викладачем (за технічної та безпекової можливості) здійснюється запис заняття для підтримки асинхронного формату навчання.

У випадках відсутності енергозабезпечення, мобільного та Інтернет-зв'язку викладачем забезпечується асинхронний формат навчання та комунікація зі здобувачами за допомогою каналів зв'язку, що функціонують.

Про причини неможливості взяти участь в онлайн заняттях, ускладненні доступу до матеріалів на дистанційних платформах НТУ «ДП» тощо здобувач вищої освіти має повідомити викладача в особистих повідомленнях чатів Microsoft Teams, або листом на корпоративну е-пошту НТУ «ДП», або через старосту чи представника адміністрації інституту.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.6. Зарахування результатів навчання, які отримані у неформальній освіті. Здійснюється відповідно до «Положення про визнання в Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка» результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті» <http://surl.li/zopmhq>.

7.7. Участь в анкетуванні. Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачам вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (MS Forms). Посилання на форму буде розміщено у Teams курсу. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Вавженчук С. Я. Договірне право : підручник : у 2 т. Т. І. Харків : Право, 2022. 632 с.
2. Договори у сфері надання послуг [Текст] : навч.-метод. посіб. / М.М. Гудима-Підвербецька [та ін.]. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича : Рута, 2022. 202 с.
3. Договірне право України. Загальна частина : навч. посіб. / за ред. : О. В. Дзери. Київ : Юрінком Інтер, 2018. 896 с.
4. Договірне право України. Особлива частина : навч. посіб. / за ред. : О. В. Дзери. Київ : Юрінком Інтер, 2018. 1200 с.
5. Іващенко В. П., Фріман І. М., Фріман Є. М. Договірне право [Текст] : [навч. посіб.]. Дніпро : Акцент ПП, 2022. 177 с.
6. Мілаш В. С. Договірне право: конспект лекцій. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 80 с.
7. Мокрицька Н. П. Право соціального забезпечення : навч. посіб. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 536 с.
8. Право соціального забезпечення : підручник / [О. М. Ярошенко, А. М. Слюсар, І. А. Ветухова та ін.] ; за заг. ред. О. М. Ярошенка. Харків : Право, 2019. 376 с.
9. Тетарчук І. В. Договірне право України : навч. посіб. Київ : Центр навч. літ-ри, 2021. 192 с.

10. Право соціального забезпечення : навч. посіб. / Г. І. Чанишева, І. В. Лагутіна, К. В. Бориченко, В. С. Тарасенко, Є. В. Краснов, О. С. Щукін, А. О. Гудзь, О. В. Корнілова ; за заг. ред. Г. І. Чанишевої. Одеса, 2022. 266 с.

Додаткові

1. Актуальні проблеми соціального права в Україні : зб. наук. пр. / за ред. М. І. Іншина, В. І. Щербини, С. Я. Вавженчука ; відпов. ред. І. С. Сахарук. Харків: «Юрайт», 2017. 282 с.

2. Бориченко К. В. Юридичний механізм забезпечення права на соціальний захист: проблеми теорії та практики : монографія. Київ : Фенікс, 2019. 552 с.

3. Гаряєва Г. М. Правове регулювання договірних відносин : навч. посіб. Харків : НТУ «ХП», 2021. 403 с.

4. Гудзь О. О. Поняття та характеристика договорів у сфері соціального забезпечення. *Вісник НТУУ «КПІ». Політологія Соціологія. Право.* 2018. Вип. 4(40). С. 105–108.

5. Гудзь О. О. Класифікація договорів у праві соціального забезпечення. *Південноукраїнський правничий часопис.* 2019. № 1. С. 65–68.

6. Гудзь А.О. Недержавне соціальне забезпечення як окрема форма соціального захисту населення в Україні. *Visegrad Journal on Human Rights.* 2021. № 3. С. 78–82.

7. Договір як універсальна форма правового регулювання : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. присвяченої пам'яті В.В. Луця (1933-2021) (м. Івано-Франківськ, 7 квіт. 2023 р.). Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2023. 241 с.

8. Іванов Ю. Ф. Цивільне право України : навч. посіб. : у 2 т. / Іванов Ю. Ф., Куриліна О. В., Іванова М. В. Київ : Маслаков Р. О. [вид.], 2018. Т. 1. 2018. 342 с.

9. Іванов Ю. Ф. Цивільне право України : навч. посіб. : у 2 т. / Іванов Ю. Ф., Куриліна О. В., Іванова М. В. Київ : Маслаков Р. О. [вид.], 2018. Т. 2. 2018. 359 с.

10. Луць В. В. Великанова М. М. Типові форми договорів [Текст] : наук.-практ. посіб. 2-ге вид., допов. і перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2023. 627.

11. Мартинюк Ю. В. Захист суб'єктивних цивільних прав учасників договірних відносин: проблеми теорії та практики [Текст] : монографія. Одеса : Гельветика, 2022. 235 с.

12. Мельник О. Я. Міжнародні договори у системі джерел права соціального забезпечення України : автореф. ... канд. юрид. наук, спец. : 12.00.05. Київ : Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка, 2020. 20 с.

13. Нариси з міжнародного та зарубіжного трудового права і права соціального забезпечення : монографія / В. М. Бесчастний, М. М. Клемпарський, О. В. Назимко; за заг. ред. В. М. Бесчастного. Харків : Право, 2017. 176 с.

14. Сирота І. М. Право соціального забезпечення та гарантії здійснення соціального захисту. *Юридичний вісник*. 2017. № 2. С. 73–78.
15. Цивільне право та процес : навч. посіб. : [в 2 ч.]. Дніпро : Біла К. О. [вид.], 2018. Ч. 1 / [А. В. Коваленко та ін.]. 2018. 274 с.
16. Цивільне право та процес [Текст] : навч. посіб. = : [в 2 ч.] / Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Дніпро : Біла К. О. [вид.], 2018. Ч. 2 / [А. В. Коваленко та ін.]. 2018. 127 с.
17. Чернищ А. Р. Форми та заходи соціального забезпечення молоді. *Право і суспільство*. 2022. № 4. С. 244–251.
18. Шум Ю.М. Особливості соціального захисту молоді в Україні. *Актуальні питання публічного та приватного права в контексті системних реформ* : матеріали наук.-практ. конф. (14-15 травня 2021 р.). Херсон : Видавництво «Молодий вчений», 2021. С. 55–61.

Нормативні документи

1. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Цивільний кодекс України від 16 січ. 2003 р. № 435-IV. Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
3. Про соціальні послуги : закон України від 17. січ. 2019 р. № 2671-VIII. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>.
4. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування : закон України в ред. Закону від 21.09.2022 р. № 2620-IX. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>.
5. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування : закон України від 9 лип. 2003 р. № 1058-IV. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text>.
6. Про організацію надання соціальних послуг : постанова Кабінету Міністрів України від 01 черв. 2020 р. № 587. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/587-2020-%D0%BF#Text>.
7. Деякі питання надання соціальних послуг шляхом соціального замовлення : постанова Кабінету Міністрів України від 01 черв. 2020 р. № 450. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/450-2020-%D0%BF#Text>.
8. Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : наказ Міністерства соціальної політики України від 23 черв. 2020 р. № 429. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0643-20#n8>.
9. Про затвердження Типового договору про надання соціальних послуг : наказ Міністерства соціальної політики України від 23 груд. 2020 р. № 847. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0214-21#Text>.
10. Положення про порядок ведення договірної роботи у Національному агентстві України з питань державної служби : затв. наказом

Нацдержслужби України від 16 трав. 2014 р. № 63. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0063859-14>.

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України: офіційний веб-портал. URL: <http://rada.gov.ua/>.
2. Президент України : офіційний веб-портал. URL: <https://www.president.gov.ua/ru>.
3. Урядовий портал : єдиний веб-портал виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/>.
4. Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України : офіційний веб-портал. URL: <https://www.msp.gov.ua/>.